

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 205

van **STIJN DE ROO**

datum: 26 januari 2026

aan **MATTHIAS DIEPENDAELE**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE EN INDUSTRIE, BUITENLANDSE ZAKEN, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Universiteiten - Aandelenpercentages spin-offs

In maart 2025 publiceerde de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO) zijn advies nr. 39 'De dynamiek van creatieve destructie als hefboom voor internationaal ambitieus ondernemen'.

Het advies handelt onder meer over de financiering van academische spin-offs. VARIO stelt te streven naar een maximaal aandeel van 5%-10% van de kennisinstelling in een spin-off, en vraagt om dat decretaal te verankeren. Het doel ervan is het bevorderen van de perspectieven van start-ups op internationale groei.

De incubator van Stanford University neemt bijvoorbeeld 1% tot 5% van de aandelen in ruil voor de exclusieve licentie die door de nieuwe onderneming wordt gebruikt (i.e. het mogen gebruiken van de intellectuele eigendomsrechten die tot stand gekomen zijn door onderzoek aan de universiteit). Dit percentage is een stuk hoger in Vlaanderen, waar het gebeurt op basis van decretale regelgeving, vertaald in het IOF-besluit en de Codex Hoger Onderwijs, waarbij het aandelenpercentage in de spin-off maximaal 50% kan zijn. Effectieve percentages zullen volgens cijfers van het Expertisecentrum Onderzoek en Ontwikkelingsmonitoring (ECOOM) echter in de overgrote meerderheid van de gevallen tussen 5% en 20% liggen.

1. Heeft Vlaanderen al stappen ondernomen of voorbereidingen getroffen naar aanleiding van de aanbevelingen in het advies? Zo ja, welke? Zo niet, waarom niet?
 2. Heeft Vlaanderen zicht op de effectieve percentages aandelen die Vlaamse universiteiten vragen voor de exclusieve licentie? Graag een overzicht per universiteit.
-

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Matthias Diependaele (205), Zuhal Demir (453)

MATTHIAS DIEPENDAELE

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE EN INDUSTRIE, BUITENLANDSE ZAKEN, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 205 van 26 januari 2026

van **STIJN DE ROO**

1. Vanuit de Vlaamse overheid volgen we de spontane vernieuwingen in werkwijzen voor oprichting van "academische spin-offs" in Vlaanderen op, zowel bij de universiteiten en hogescholen als in hun diverse academische samenwerkingen met de strategische onderzoekscentra.

In de gedetailleerde toelichting bij mijn antwoord op uw vraag 2, wordt de huidige situatie én de complexiteit van de vergoedingen bij de oprichting van "academische spin-offs" aangetoond. Daarom is het niet zinvol, de scope te beperken tot 'effectieve percentages aandelen voor de exclusieve licentie'.

Bovendien is het gevaarlijk percentages te vergelijken zonder rekening te houden met de context.

Bv1. Betreft het lagere percentages, maar aandelen die beschermd zijn tegen verwatering bij de volgende kapitaalrondes (als investeerders bijkomend kapitaal investeren, blijft de universiteit haar oorspronkelijk percentage behouden) of hogere percentages die bij de volgende kapitaalrondes in verhouding in waarde en percentage verminderen?

Bv2. Betreft het een "universitaire spin-off" volgens Vlaamse definitie waar er robuuste en aantoonbaar succesvolle technologietransfer en/of exclusief gebruiksrecht van technologie en kennis tegen marktprijs heeft plaatsgevonden tussen een universiteit en de startup. Of is het een laagdrempeligere ETH Zwitserland definitie 'spin-off', een startup die niet direct is ontstaan uit de universiteit, maar die een band met de universiteit kan aantonen via een eenmalige samenwerking?

Daarom is de aanbeveling in het VARIO advies 39 te eenvoudig voorgesteld en, naar mijn inzien, niet als vermeld toepasbaar in de regelgeving.

Als Vlaamse overheid volgen we zeker de internationale vernieuwingen in het spin-off beleid op; zo is er zeer recent in Nederland, in het najaar 2025, een 'consensus' document "National IP Deal Term Principles" vanuit de Nederlandse universiteiten verschenen: [Nieuwe standaard voor verstrekking van intellectueel eigendom | Universiteiten van Nederland](#); Dit document geeft een duidelijk beeld van met welke aspecten er rekening gehouden moet worden in het bepalen van een aandelen en/of royalty percentage voor spin-offs en bevat tevens context en definities.

In Vlaanderen nemen we dit goede praktijkvoorbeeld vanuit Nederland verder op in de geplande activiteiten voor 2026.

2. Hieronder volgt een kort overzicht van de huidige werkwijze en procedures m.b.t. spin-offs in elk van de vijf Vlaamse universiteiten (alfabetisch), die zij ontwikkeld hebben op basis van de jarenlange ervaringen en de specifieke context waarin elke Vlaamse universiteit werkt en bijdraagt aan de doelstelling 'ambitieuze ondernemen'.

Wanneer een "academisch spin-offtraject" wordt opgestart, nemen de Vlaamse universiteiten niet automatisch een aandelenpositie in. Aandelenparticipatie wordt enkel overwogen wanneer gekozen wordt voor een langetermijnpartnerschap dat de

respectieve sterktes van de partners combineert en toegang biedt tot het nodige startkapitaal.

a) Universiteit Antwerpen

Van de 40 actieve spin-offs van UAntwerpen, zijn er slechts twee waarbij intellectuele eigendomsrechten werden overgedragen in ruil voor aandelen. Het aandelenpercentage voor UAntwerpen lag daar tussen de 1 en 5%, en is ondertussen verder verwaterd. In de periode 2024-2025 zijn er binnen UAntwerpen geen spin-offs opgericht waarbij aandelen werden verkregen in ruil voor een transfer van de intellectuele eigendomsrechten. UAntwerpen werkt typisch met een exclusieve licentie, waarbij er een vergoeding onder de vorm van royalties terugvloeit naar de universiteit, eerder dan met een transfer van intellectuele eigendom in ruil voor aandelen. Er wordt de laatste jaren – op vraag van investeerders – wel vaker een clause voorzien waarbij de overdracht van de intellectuele eigendom op een later tijdstip kan gebeuren, en dan in ruil voor cash of aandelen. Op het moment van overdracht zitten er externe investeerders mee aan tafel. UAntwerpen heeft nog andere spin-offs waarin het aandelen verwierf, maar dat was ten gevolge van een financiële investering. De eventuele return van aandelen die verkregen worden bij een transfer van intellectuele eigendom, komt ook niet exclusief ten goede van de universiteit, slechts 40% wordt centraal behouden om nieuwe valorisatie-initiatieven te ondersteunen, 30% gaat naar de onderzoeksgroep en 30% naar de individuele onderzoekers ten persoonlijke titel.

b) Universiteit Gent

De Universiteit Gent biedt sinds maart 2025 een nieuw model aan voor de oprichting van spin-offs, het zgn. 'Fast Lane' model. Dit nieuwe model wordt beschouwd als een kantelpunt in het beleid van de UGent inzake de participatie in spin-offs. Daarom worden in antwoord op deze schriftelijke vraag de percentages van het Fast Lane model (zoals hieronder vermeld) meegegeven. Sedert de invoering van het Fast Lane model hebben al 5 spin-offs het Fast Lane model doorlopen.

In het Fast Lane model wordt voorzien in een vaste participatie voor de universiteit van 6%, gecombineerd met een vaste licentievergoeding van 0,5%. Dat betekent dus dat het oprichtersteam start met 94% van de aandelen in handen. De participatie van de universiteit is niet-dilutief tot een bepaald bedrag. Het model voorziet daarnaast in vast vooropgestelde voorwaarden met betrekking tot de licentieovereenkomst met UGent, de aandeelhoudersovereenkomst met UGent en de oprichtingsakte. Het Fast Lane model van de Universiteit Gent ligt hiermee in dezelfde lijn als het voorbeeld van Stanford University.

c) Universiteit Hasselt

In de periode 2024-2025 heeft U Hasselt slechts bij één spin-off voor equity geopteerd met een percentage van 2,94%.

Bij het creëren van spin-offs hanteert U Hasselt het model waarbij de universiteit een exclusieve licentie toekent aan een jonge start-up, opgericht binnen de 12 maanden. In ruil daarvoor ontvangt U Hasselt typisch een vergoeding via royalties. Echter, in bepaalde situaties en met het akkoord van het founding team, wanneer omzet nog niet meteen verwacht wordt maar de potentiële waardecreatie binnen het bedrijf aanzienlijk is, kiest de universiteit voor een participatie in equity. Wanneer externe investeerders hierom vragen, kan er ook een regeling opgenomen worden waarbij de intellectuele eigendom op een later moment wordt overgedragen. Ook dit kan tegen een vergoeding in cash, of in aandelen. Bij elk van deze afwegingen staat telkens het langetermijnbelang van het bedrijf centraal: de gekozen structuur moet de verdere ontwikkeling, de financierbaarheid en impact van de spin-off maximaal faciliteren. De opbrengsten, hetzij afkomstig van de royalties, hetzij uit de verkoop van de aandelen, vloeien ook niet volledig terug naar de universiteit. Van elke return gaat 30% naar een centrale reserve ter ondersteuning van nieuwe valorisatietrajecten, terwijl 40% gaat

naar de betrokken onderzoeksgroep en 30% naar de individuele onderzoekers, toegekend op persoonlijke basis.

d) KU Leuven

In de periode 2024-2025 bedroeg het gemiddelde percentage voor de KU Leuven 7,22%, waarbij het cijfer voor engineering en software spin-offs doorgaans lager ligt dan die voor life science en medtech spin-offs. Dit percentage betreft het cijfer vooraleer het kapitaal in de vennootschap gebracht is: het effectieve percentage bij de opstart van het bedrijf ligt dus nog een stuk lager dan deze 7,22%. Van dit percentage wordt 6% doorgeschoven naar de onderzoeksgroep die aan de basis ligt van de spin-off, zodat ook zij gemotiveerd zijn om hun schouders onder deze en toekomstige spin-offs te zetten; de universiteit centraal behoudt dus in een spin-off gemiddeld slechts 1,22%, en eventuele opbrengsten daarvan worden ingezet om andere spin-offs te incuberen, om het entrepreneurs-in-residence aanbod te financieren en om het student-ondernemersprogramma te betalen. De inkomsten van deze 1,22% zijn daarvoor overigens ruim onvoldoende. Sinds 2024 heeft KU Leuven daarnaast ook een fast track ter beschikking van aspirant-ondernemers.

e) Vrije Universiteit Brussel

Voor wat betreft 2024-2025 heeft de VUB, aandelen bekomen in 1 spin-off, ten bedrage van 10% van de premoney waardering van het bedrijf bij de eerste kapitaalsronde, dus niet bij oprichting van het bedrijf. Het betreft zogenoemde 'common shares', wat betekent dat dit percentage aandelen kan verwateren bij volgende kapitaalsronde. VUB heeft geen antiverwateringscondities. Deze aandelen werden bekomen tegen inbreng in natura, met name de inbreng van de licentierechten op de intellectuele eigendom (octrooien en know-how). Een optie tot transfer van de IE werd opgenomen in de licentieovereenkomst mits het behalen van gedefinieerde milestones en aan een marktconforme vergoeding.

De VUB hanteert al sinds 1998 een intern valorisatiereglement, waarbij de netto-opbrengsten (na verrekening van valorisatiekosten) uit valorisatie van onderzoeksresultaten worden verdeeld tussen de betrokken onderzoeksgroep (2/3) en het centrale VUB valorisatiefonds (1/3) dat hiermee nieuwe valorisatie-initiatieven kan financieren. Van het deel dat naar de onderzoeksgroep (of onderzoeksdepartement) gaat, kan maximum de helft als persoonlijke vergoeding worden uitgekeerd aan de onderzoekers die bijgedragen hebben tot de onderzoeksresultaten.